

De Heraut

van de

Bereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 23 Juni 1881 (Staatsblad N. 124.)

Zondag 12 September 1909. N. 1654.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van het blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE; Bureau: Warmoesstraat 93, te Amsterdam. Veranderingen, die later dan Donderdag 's namiddags te 12 uren worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden f 1.20, voor België per jaar f 5.30 bij vooruitbetaling, voor het verdere buitenland en Ned-Indië per jaar f 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f — 10. Abonnementen worden aangegonnen door het Bureau te Amsterdam. Boekhandelaars, Postdirecteuren en Adverteerders: van 1 tot 8 regels f 1.20, voor elken regel meer f — 20. Aanvragen en vermelding van liefdegaven f — 12 per regel.

„In den naam van den Heere Jezus“.

En al wat wij doet met woorden of met werken, doet het alles in den naam van den Heere Jezus, dankende God en den Vader door hem. Col. 3:17.

Van onsder placht de Christelijke gemeente haar openbare gebeden tot God te besluiten met een beroep op den Middelaar. Dit kleeft zich in breder of in korter vorm. Het kortst wel in de eenvoudige zinnen: „Om Christus' wil“, of „om uwe lieve Zoonen wil“. Ook bij het huisgebed hield men die goede gewoonte in het Christelijk gezin nog steeds aan. Ook wel bevestigde men de formule: „Om uwe lieve Naams wille“, doende dit dan op den „lieven Vader“, maar dan is de Zoon, als wiens „broeder“, we voor onzen God mogen verschijnen, en van zelf bij onszelf en er mee inbegrepen.

Wat we onse gebeden in Jezus naam zouden openden, heeft Jezus zelf gewild. In zijn laatste gesprekken met zijn elven, eer hij naar Getsemani ging, sprak Jezus herhaaldelijk van het bidden in zijn naam, en kende aan een gebed in zijn naam opgedragen, een bijzondere kracht ter verhooring toe. Tot dusver hadden zijn jongeren dit niet gedaan, omdat Jezus bij hen was, gelijk dan ook in het Onze Vader zoo iets niet voorkomt, maar toen liet Jezus zelf zich in dezer voege hierover uit (Joh. 16:23): „Voorwaar, voorwaar zeg ik u, al wat gij den Vader zult bidden in mijn naam, dat zal Hij u geven. Tot nog toe hebt gij niet gebeden in mijn naam, bidt, en gij zult ontvangen, opdat uwe blijdschap vervuld worde“. En dit binden van onze innigste zielestichting aan den naam van Jezus werd, op Jezus' last, door de apostelen zelf op heel ons leven overgedragen, het breedte wel in wat de apostel Paulus aan de Kerk te Colosse schreef: „En al wat gij doet met woorden of met werken, doet het alles in den naam van den Heere Jezus, dankende God en den Vader door hem“.

Strekking hiervan is allerminst om de onmiddellijke gemeenschap met den Vader af te wijken. Integendeel. Jezus bevestigde het met nadruk: „Ik zeg u niet dat ik den Vader voor u bidden zal, want de Vader heeft u lief“. Alleen maar, deze onze gemeenschap met den Vader mag nooit voor ons besef buiten Jezus ongaan, en als we voor onzen Zoon God verschijnen, mogen we dit nooit doen op eigen autoriteit, noch ook als waren we daartoe zelf gerechtigd, maar altoos als hebbende door Jezus de toelating tot den Vader verkregen. Vandaar dat we nooit anders tot den Vader naderen kunnen dan in Jezus naam. Te zeggen dat men wel zonder beweging tot zijn God kan gaan, en daarvoor Jezus niet nodig heeft, is een vermetele aanmatiging die bij een in zonde geboren menschenkind geen zin heeft. Een zondig menschenkind kan tot den driemaal Heilige geen toegang in waarachtig-hellige zielegemeenschap verkrijgen. Het heilige in God stoot den zondaar af, en wie als zondaar van die afstoot niet ontaart, toont noch van Gods heiligheid, noch van eigen zondigheid 't flauw besef te hebben. Wie ook maar iets van Gods heiligheid verstaat, en ook maar iets van eigen zondigheid kent, kan niet buiten Jezus, en verzoekt nooit anders dan door Jezus gediend voor den Vader.

Toch zult ge toezien, dat 'ge dit bidden in Jezus naam nooit kunstmatig verstaat. Het is geen tooverformule, zodat uw gebed, zonder dit bij te voegen, werkloos zou blijven, en door de woorden er aan te hechten, op eens uitwerking zou erlangen.

Eer kunt ge zeggen, dat de woorden: „Om Jezus' wille“, of „Om uwe lieve Zoonen wille“, maar al te vaak geuit worden zonder dat ze eenige kracht oefenen. Wie gedachtenloos, op den klank af, als slothaze die woorden aan het Amen laat voorafgaan, en alsoo bidt zonder in de gebedsbestemming te zijn, kon ze evengoed weglaten. Het prevelen van woorden, waar de ziel niet bij is, mist voor God alle betekenis en waardij.

En omgekeerd staat het evenzoo vast, dat wie aan het slot van zijn gebed die woorden weglaat, maar onder zijn bidden teederlijk in de mystieke gemeenschap met zijn Heiland verkeert, en in die stemming zijn gebed opent, doet om 't uitslaten van die woorden, door zijn God zal worden teruggestootten. Bij het overheid meten voor anderen bidden in kerk, vergadering of gezin, zal het meer ook op de uiting van die woorden aankomen; in het persoonlijk gebed, als men alleen en met zijn God gemeenschap is, hangt alles meer aan de rustige bestemming der ziel.

Het is daarom dat de apostel er zoo met nadruk op wijst, dat niet alleen ons gebed, maar al ons spreken, en zelfs al ons doen, in den naam van den Heere Jezus moet geschieden. Iets waarmee natuurlijk niet bedoeld is, dat we bij alles zult zeggen: „Dit spreek ik of dit doe ik in den naam van den Heere Jezus“, maar heel anders, dat we bij al ons doen en al ons spreken er ons steeds bewust van hebben te zijn, dat we spreken en handelen moeten, zooals een vrijgekochte en ingelijfde in Christus spreekt en handelt, zodat het ons te moede is of Jezus, als ons heerlijk Heiland, het ons, als leden van zijn mystiek Lichaam, voortdurend geeft en er ons toe bevoordert. Wie dit steeds meer op zijn „woorden en werken“ toepast, blijft in de gemeenschap met zijn Heiland en beschikt over al de geestelijke kracht die deze gemeenschap ons aanont.

Maar toch, in het gebed blijft dit „in den naam van den Heere Jezus“ zijn hoogste betekenis behouden, omdat ons bidden, zoo het dien naam waard zal zijn, een persoonlijk verkeer met den Almachtige is, en hierin alle religie, ja, heel ons leven, tot het hoogste opbloei, dat voor een schepsel bereikbaar is.

En dit nu laat zich voor een zondaar geen oogenblik buiten Christus denken. Vergeet toch niet, dat ge tweeërlei bestaan hebt, en dat ge eerst met uw sterren afstijft van uw zondig wezen. Tot aan dat sterfenvoet blijft gij, in u zelf genomen, een zondig mens, waarin telkens weer zondige neigingen opwoelen. Dat is uw natuurlijk bestaan tot aan uw dood toe. Maar door dit natuurlijk bestaan schuift nu uw geloofsbestaan heen. En in dit geloofsbestaan is het alles vlak omgekeerd. In het geloofsbestaan zijt ge geen zondaar meer, maar een heilige. Dat is het wat Johannes zegt: „En iegelijk die uit God geboren is, die doet die zonde niet, en hij kan schenken en toerekenen al wat Christus voor hem volbracht heeft, voor zoover hij zulk met een gelovig hart aanneemt“.

Niet dus een gemengd bestaan, half natuurlijk en half uit het geloof. Neen, tweeërlei bestaan tot aan onzen dood toe. In ons natuurlijk bestaan als zondaar geboren, met een zondig verleden achter ons, en nog steeds de zondige neiging in ons opwoelend, en dit zoo blijvend tot ons sterfenvoet toe. Maar in ons geloofsbestaan heilig, uit God geboren, geen enkele zonde meer ten onzen laste, een van Gods lieve kinderen.

Hoe zult ge nu voor uw God verschijnen? Hoe den verborgen omgang van den Alwetende zoeken? Hoe in het gebed gaan? Hoe bidden?

In uw natuurlijk of in uw geloofsbestaan? Het eerste kan niet. Voor den natuurlijke mens is er geen toelating, is er geen toegang, maar is er toorn en afstooting. Toegang en toelating hebt ge alleen in uw geloofsbestaan, als verzoende, als heilige, als kind van God, maar dan ook vanzelf alleen in den naam des Heeren Jezus.

Immers uw geloofsbestaan is geen op en neer zwerven tusschen geloof en ongelof, maar het is een bestaan, en wel een bestaan in Jezus. De rank bloeit in den wijnstok, maar zit dan ook met zijn verelen in den wijnstok ingeloeven. Of om 't beeld van het mystieke Lichaam te nemen: als kind van God zijt ge als een lid in dat Lichaam ingelijfd. Niet gij houdt u zelve daarin, maar Christus houdt u daarin vast. En zooals Jezus u in zijn mystiek Lichaam vasthoudt, vasthoudt met zulk een kracht, dat sataen er u niet meer uit kan rukken, zoo is uw geloofsbestaan.

Maar dat geloofsbestaan kent twee wijzen. De eene onbewust, de andere bewust. Ook 's nachts, als ge slaapt, zijt ge in Jezus, maar ge weet 't niet. En zoo kunt ge, ook als ge wakker zijt, verre met uw besef en uw bewustzijn van Jezus afdoelen. Dat ge wel van Jezus zijt, maar er niet aan denkt, en zodoende uw geloof werkloos maakt.

Doch dit juist mag in uw gebed niet. Zal uw bidden waarlijk bidden zijn, dan moet ge onder 't bidden u klaarlijk van uw geloofsbestaan in Jezus bewust zijn. Ge moet weten, dat ge de toelating en den toegang tot uw God hebt, ge moet van u stooten uw natuurlijk, zondig bestaan. Ge moet geheel in uw geloofsbestaan ingaan. Ge moet, om 't zoo uit te drukken, op 't oogenblik dat ge bidt, voelen dat ge in Jezus voor uw God verschijnt, voelen dat 't kind tot zijn Vader nadert, voelen dat de liefde van den Vader u opwacht.

En overmits dit nu voor ons bidden zoo dikwijls in ons gemist wordt, en onder ons bidden toch in ons moet zijn, daarom is het zoo noodig, is het geestelijk zoo vruchtbaar, en zoo bijna onmisbaar, dat we in ons bidden het uitspreken: „Vader, ik kom tot u in den naam van uw lieven Zoon“.

Uit de Pers.

Op de jaarvergadering van de Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen in Zeeland, te Middelburg gehouden, sprak Dr. A. Kuiper van Vlissingen naar aanleiding van I Sm. 16:14—15 over de heilige taak, die de Christelijke barmhartigheid tegenover deze ellendigen te vervullen heeft.

Chrysostomus, eens der armen nood aan de gemeente op het hart willende binden, sprak als volgt: „Ik kom heden hier om u een nuttige en belangrijke tijding te brengen. Niemand anders dan de armen, die in deze stad wonen, zijn het die mij tot hun gezant hebben gekozen. Zij hebben mij niet door hunne woorden daartoe bewogen; niet met hunne stemmen, maar door hunne daden. Niet door een algemeen besluit mij overmand, maar hun treuren en erbarmelijk uitschreef heeft mij tot hun pleitbezorger gemaakt. Want als ik over de markt, en door de straten naar deze vergaderplaats ging, en daar vele erbarmelijke menschen zag, eenige met verminkte handen, anderen, aan wie de oogen uitgestoken waren, wederom anderen vol afzichtelijke wonden en wonden, even ontbaarbaar als ongeneeslijk, toen hield ik het daarvoor dat ik mij aan de uiterste gruwzaamheid zoo schuldig maakte, wanneer ik daarover met u, mijne geliefden, niet sprak.“

Met de noodige veranderingen wil ik deze woorden tot de mijne maken, nu ik tot u spreken ga over de ellendigen die van verstand beroofd, over die verbijst van zinnen zijn. Ik heb meermalen in mijn leven krankzinnigen gezien, en de aanblik van hun droefheid heeft mijn hart met deernis vervuld. Mocht het woord dat ik spreken ga uwe ziel bewegen tot gebed, opdat de ongelukkigen in hunne ellende den Heere worden opgedragen; en niet alleen zij, maar ook allen die aan hen het werk der barmhartigheid in liefde vervullen, om des Heeren wil, en in Zijn naam.

Gode zij dank dat men in de laatste tijden de krankzinnigen als voorwerpen van barmhartigheid is gaan beschouwen. Nog niet zoo lang liggen de tijden achter ons dat men een krankzinnige en een misdadiger onder één dak huisvestte, omdat het „geekenhuis“ als onderafdeling aan het tuchthuis verbonden was. De gevangengevangenen hadden strijken, ook de krankzinnigen, en poogden door ruw geweld die ongelukkigen „tot rede“ te brengen. Wat wanhopende en onvruchtbare arbeid voor de stekbewaarders! Wat droevig en pijnlijk lot voor die slachtoffers der gerechtelijke dwaling!

Eere aan de fransche psychologen en psychiaters die aan deze mishandeling der geesteskranken een einde gemaakt hebben, en in de geschiedenis der humaniteit een nieuwe en betere periode hebben doen aanbreken. Wij noemen met groote dankbaarheid den naam van Dr. Pinel, die leerde dat men de krankzinnigen niet aan ketenen moest binden, als waren ze wilde dieren, dat men ze niet met stokken moest slaan, als waren ze misdadigers, maar dat men ze als zieken, als zieken naar den geest, die verzorging en verpleging behoeften, had te behandelen.

En nog meer dankbaar zijn we voor wat Engeland ons te dezen oplichte schouwde. Immers toen men den krankzinnige als patient ging beschouwen, werd eerst heel gezocht in de zoogenoemde paedagogische methode, waarbij men, met de beste bedoeling, door spaarsaam gestreefde al vreemde uiting van het gekrenkte zieleleven wilde onderdrukken. Een onzer periodieken (Wetensch. Bl. Nov. 1908) deelde onlangs nog eens mede welke middelen werden aangewend. Men ontstak in het vertrek van den patient plotseling een heel schitterend en sterk knetterend vuurwerk, of schoot onverwachts pistoolschoten vlak langs zijn oor af. Men ging met hem wandelen, en wierp hem overhoofd in een sloot. Ook wel bond men een touw onder zijn oksels, beech hem in de hoogte en liet hem dan in duitseliggewekende vaart naar omhoog schieten. Lag de ongelukkige te slapen, men wierp van uit de hoogte een emmer ijskoud water op zijn lichaam. Of wel men sloot hem op in een donker hol met grietig ongedierte. Als „bijzondere middelen“ beval men: sterk bijtende Spaansche vlieg op de huid smeren, de voeten met brandend heet zwavelwater, ook op het lichaam laten afdruppen. Soms ook bond men den lijder — en dat alles, zoo men moende, voor zijn bestwil — een zak vol levende mieren op zijn blooten rug. Zelfs werd de „Horseshoe machine“ uitgedacht, een soort bank, waarop de patient, overlangs uitgestrekt, met razende snelheid in de rondte gedraaid werd.

Te goeder trouw zag men in dit alles „geneesmiddelen“. Men poogde indruk op den patient te maken, men wilde op zijn gemoed werken, om den geest van waanin uit hem te verdrijven. Maar volkomen terecht wordt nu de opmerking gemaakt, dat deze middelen wel door een krankzinnige zelf schijnen uitgedacht te zijn. En toch, het is nog geen honderd jaar geleden, dat men ze toepastte! Het was de Engelschman Conolly, directeur van het krankzinnigengesticht te Houwel, die aan deze onoordeelkundige behandeling der beklaagden waar die slachtoffers van een dool geraakte geneesmethode een einde maakte. Conolly leerde, dat het krankzinnigengesticht een ziekenhuis voor geesteskranken moest zijn. Hij leerde die ongelukkigen als zieken te behandelen, die liefderijk verpleegd moesten worden. De dwangtoestellen en dwangmiddelen werden door hem eens voor goed afgeschaft, als wel in een gevangenis, niet in een ziekenhuis thuis behoorende. Hij is de vader van het open door-systeem, hij gaf aan de krankzinnigen van gisteren van zinnen een vengens heer en ziekenverpleging.

En die zegen kwam van uit Engeland tot het Continent. Dientengevolge bouwde men nu geen kerkachtige rustige huizen meer met getraliede vensters, maar rustige herstellings-oorden en schoone paviljoenen in fraaie tuinen, gelegen bij lommerrijke bosschen. De krankzinnigen werden behandeld naar den eischen humer siekte. Men legt ze in bed, geeft ze baden, doet ze genieten van de frische lucht, spreekt ze liefderijk toe en behandelt ze zoo zacht en tegemoetkomend als mogelijk is.

Het schoone resultaat van deze methode is, dat de patienten veel kalmer worden, dat de woestheid vermindert, dat de onangeneem tusschen verplegers en verpleegden vertrauwerlijker wordt. En wat waarlijk niet het minste is, dank zij deze medische methode, komen metterdaad vele gevallen van genezing voor. Dat alles nu is daarna te danken, dat God het menschelijk oog voor het lijden deest zielenongelukken heeft geopend, dat een geest van ontferming zich van ons hart heeft meester gemaakt, dat onze ziel in barmhartigheid tot die ellendigen uitgaat, om medelijdend de helpende hand aan die deerniswaardigen toe te steken. Men weet en verstaat, dat de krankzinnigen „voorwerpen van barmhartigheid“ zijn, en dat de barmhartigheid hier een heilige roeping ontvangt, een wel moeilijke, doch ook heerlijke taak zich niet toebetruide.

Officiële Berichten.

Centrale Pastorale Conferentie.

De Centrale Pastorale Conferentie zal D. V. op Donderdag 30 September e.k., te Zwolle gehouden worden in de Buiten Sociëteit bij het station.

Aanvang des voormiddags te 9½ uur. De volgende onderwerpen zullen door een referaat worden ingeleid.

1. Hoe kan „de kerk“ in 't bijzonder de Geref. kerken, komen tot meerderen invloed, volgens haar roeping van Gods wege, op het leven en werken van de Overheid en het volk? door Dr. R. J. W. Rudolf te Leiden.

2. Wat hebben de opzieners en leden der

kerken te doen tot versterking van haar inwendige kracht, in werkelijk verzorgen en waken voor de kudde en al de schapen? door Dr. S. Datema te Delft-Laven.

3. Wat hebben de kerken en alle geloovigen te doen tot opwekking van het geestelijk leven in dezen tijd? door den heer H. Huisman van Appingedam.

Varia. Nog zullen de volgende onderwerpen, indien de tijd het toelaat, in bespreking worden gebracht:

a. Hoe kan een betere Centr. Past. Conferentie worden verkregen?

b. Beantwoorden de classieke examina aan het docel: de beproeving, of de candidaat geschikt kan worden een bekwam en geschikt „berder en leeraar“ te zullen zijn?

c. Wat te doen tegen het dreigend gebrek aan bedienaren des Woords?

d. Is het schriftmatig en tot heil der kerken, dat het uittrengen van een beroep op bejaarde predikanten voor vacante gemeenten bijna ondoenlijk is geworden? Indien niet, hoe kan aan dien misstand dan een einde worden gemaakt?

e. Welke manier van verkiezing van ambtsdragers moet de beste worden geacht?

f. Oprichting van een fonds tot bevordering der studie van de Geref. theologie, en uitgave van studien.

g. Advies der Gen. Synode in zake geestelijke zorg voor gevangenen c. a.

h. De betekenis van den boekhandel voor het Koninkrijk Gods.

De Conferentie is toegankelijk voor bedienaren des Woords, onderlingen en diakenen, hoogleraren en studenten, alsmede voor onderwijzers, behoorende tot de Geref. kerken. Ook aan belangstellende lidmaten dezer kerken, die zich daartoe vóór of tijdens de vergadering bij den voorzitter of den secretaris aanmelden, kan toegang worden verleend.

Bij het teekenen der presentielijst wordt 50 cent ter bestrijding van onvermijdelijke onkosten betaald.

Ook zal er gelegenheid zijn zich van mond- en schriftelijke berichten te voorzien.

Door de referaten en andere onderwerpen, die hier behandeld en ter sprake zullen gebracht worden, belooft deze Conferentie een hoogst belangrijke te zullen zijn.

Moge dan een groot getal ambtsdragers en belangstellenden te Zwolle op Donderdag 30 September sameden komen. En geve de Heere door Zijne genade, dat ook deze Conferentie dienstbaar zij tot voorlichting en versterking, waaraan immers ook de ambtsdragers in Christus' kerk steeds behoefte hebben, in onze dagen wel in bijzondere mate.

Het Comité der Centr. Past. Conferentie, L. LINDBERGH, Voorzitter.

F. KRAMER, J. VAN LONKHUIZEN, J. W. BUIJMAN, W. J. D. VAN DIJK, J. VONK, Secretaris.

Maassluis, 23 Aug. 1909.

LEXMOND, 8 Sept. Zondag deed Dr. J. J. Steinhart van Schoonhoven intrede in de Geref. kerk te Lexmond.

In de morgenuitred trad Dr. D. Koffijberg van Colomberg als bevestigter op en sprak over 2 Tim. 2:15. En onder veel belangstelling hield onze eerste leeraar des avonds zijn intrede naar aanleiding van Jesaja 40:11. B. en W. en afgevaardigden van naburige kerken waren tegenwoordig; ze werden aan het einde met den bevestigter en den consulent hartelijk toegevoerd. Daarna werd het woord gericht tot verenigingen en corporaties enz., benevens kerkeraad en gemeente.

Het slotwoord sprak, ook namens den kerkeraad, de consulent Dr. van Diemen van Meerkerk.

Voor de Geref. kerk hier ter plaatse was het een blijde, onvergetelijke dag, dien de Heere ons gemaakt heeft. Jaren lang was het, onder veel teelstelling, wachten geweest, en nu had de Heere eindelijk op ongedachte wijze de begeerte des harten gegeven en zijn dienstknecht tot ons gezonden.

Stelle de Heere hem in ons midden tot een rijzen zegen en geve Hij genade, om steeds Gode de eer ervoor toe te brengen.

Bij deze betuigen wij ook onzen hartelijken dank aan Dr. en voorgangers, in het bijzonder aan den heer J. Mulder te Apeldoorn, die onze kerk des Zondags hebben geholpen.

Namens den Kerkeraad, G. SCHERVENIER, Scriba.

BAARLAND, 24 Aug. Na een bijna vijf-jarig verhijs nam J. L. Zondagmiddag, terwijl een groote schare was opgekomen, onze geachte leeraar, Dr. K. Oussoren, afscheid van de gemeente met een predicatie over 2 Tim. 3:14. Bij het eindigen der goddiensttoefening werd zijn Eerw. namens den kerkeraad door een der onderlingen, en namens de classis Goes door Dr. R. J. van der Veen, dank gebracht voor de trouw en ijver in zijn arbeid betoond. Den afscheidenden leeraar werd Ps. 121:4 en Ps. 134:3 toegezongen.

Het adres der kerk is tijdens de vacature: Dr. de Leeuw, Oudelande.

Namens den kerkeraad: D. DE LEEUW, scriba.

OOSTERBEEK, 6 Sept. Zondag hield onze hooggeachte leeraar, Dr. L. van der Valk, in de prediking naar aanleiding van de woorden uit 2 Korinthe 4:13: „Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken“, met opgewektheid roemende in den Heere de vervulling zijner 45-jarige ambtsbediening.

Een derouderlingen was de tolk van kerkeraad en gemeente tot het uitspreken van hartelijke gelukwensen met dezen treffende herinneringsdag, terwijl de gemeente haren leeraar de bede uit Psalm 134:3 toezong. Daarna hield Dr. Drenth van Woutheze nog een toespraak, naar aanleiding van de woorden uit Spreuken 13:17: „Een trouw gezant is medicijn, zijn beste wenschen voor den jubilaris uitsprekende.“

Het was een aangename feesture met de gemeente, die nog lang onder ons in herinnering zal blijven. De Heere vervulle de uitgesproken wenschen en begeerte, dat onze grijsleer nog eenige jaren in ons midden zijn arbeid moge voortzetten.

Vele stoffelijke blijken van belangstelling, ook uit zijn vorige gemeenten, vloeiden den jubilaris toe.

De scriba van den kerkeraad: J. VAN GOLVERDINOKE.

SCHIEDWOLDE, 6 Sept. Zondag was het voor de Geref. Kerk alhier een blijde dag. Na een vacature van ruim 7 maanden schonk de Heere ons in Dr. J. H. Broek Roelofs weder een eigen Herder en Leeraar.

Als bevestigter trad des morgens voor ons op Dr. J. Thijs van Zuidbroek, met een leerrede over 1 Cor. 4:1: Uitdeels der verborgenheden Gods. De gemeente zong haren leeraar toe Ps. 134:3.

Den namiddags verbond Dr. Broek Roelofs zich aan de gemeente met een leerrede over Jer. 2:5.

Na gebruikelijke toespraken tot den heer Burgemeester, den consulent Dr. L. Bos, tevens als afgevaardigde van de classes Appingedam, de afgevaardigden van de kerk van Siddeburen, kerkeraad en gemeente, werd Z.Eerw. bij monde van den scriba een hartelijk welkom toegevoerd en zong de gemeente hem en gezin toe Ps. 122:3. Daarna richtte Dr. L. Bos nog eenige waardeerende woorden tot Z.Eerw.

Stelle de Heere onzen Herder en Leeraar tot een rijken zegen voor de gemeente en vervulle Hij de kerk van Zegwaart c. a. spoedig met den man Zijns raads.

Namens den Kerkeraad: J. RIDDER, scriba.

Christelijke Hoogere Burgerschool.

Van de Chr. Hoogere Burgerschool te Rotterdam slaagden alle 10 leerlingen, n.l.: B. Cretée te Moordijk, J. A. H. van Griethuysen te Delft, C. B. van Haeringen te Katendrecht, J. A. Hendriks te Delft, J. Hordijk te Charlois, A. M. de Kramer te Rotterdam, F. Looyen, te Gorinchem, A. B. Vaandrager te Charlois, D. Verhagen te Spijkensisse, D. C. Jijst te Rotterdam.

Het is ongetwijfeld een reden tot blijdschap en dankbaarheid, dat alle leerlingen van de Chr. H. B. S., tien in getal, het eindexamen met goed gevolg hebben afgelegd. Wij herinneren ons nog als den dag van gisteren, hoe in het jaar 1901, toen wij met negen jongens onze school begonnen, velen de schouders ophaalden. Dat was nu toch duidelijk een onbegonnen werk. Een Christelijk gymnasium dat gaoe, maar een Chr. H. B. S. dat was onmogelijk. Hoe zou men ooit aan de leerlingen kunnen geven, wat het openbaar onderwijs gaf? Hoe zou men het uitgebreide onderwijs in de natuur- en scheikunde kunnen geven? Waar was het laboratorium? Waar waren de instrumenten? Neen, het stond voor velen vast, die H. B. S. was een mislukking.

Acht jaar zijn we nu op weg met onze H. B. S. We hebben onze zaak biddend den Heere bevolen. Wel waren de geldelijke offers, die gebracht moesten worden, groot; wel kwam het water dikwerf tot aan de lippen, maar het overstroomde ons niet. Onze school bloeit. Het getal leerlingen is meer dan vertienvoudigd, en al het beweren, dat onze leerlingen niet klaar zouden kunnen komen, is beschaamd. Onze leerlingen kunnen in elk opzicht de proef met de leerlingen van openbare H. B. S. doorstaan. Het resultaat van dit jaar: alle tien geslaagd, spreekt voor zich zelf. Dankbaar zijn we voor deren uitlating. We zien er de gunst onze God in. Moge de Chr. H. B. S. die zoo noodig is, (op dit oogenblik nog de eenige in het gansche land) bloeien! Zegne de Heere de leeraars en den directeur, die allen met zooveel toewijding hun arbeid verrichten en die ongetwijfeld door den gunstigen uitlating van het eindexamen bemoeid zullen zijn, om op den ingelagen weg voort te gaan.

Buitenland

Hall Caine over toestanden in Egypte en Soedan.

Hall Caine gaat dan voort met te betoogen, dat het welzijn van een volk niet afhangt van zijn stoffelijke welvaart, of van de exploitatie van zijn natuurlijke hulpbronnen, of van zijn toenemende beschaving, maar van zijn religie. En daarom vraagt hij of het goed is, dat de zending aangemoedigd wordt in landstreden die onder Engeland staan en waar het Mahomedanisme heerscht. Ja hij vraagt of het wel oorbaar is, toe te laten dat het Christendom onder zulke volken gepropageerd wordt?

Men kan zich over deze vragen niet verwonderen, als men weet dat Hall Caine zich aldus over het Mahomedanisme laat hooren: „De Islam is in zijn wezen een edel geloof. Behalve onze opvatting omtrent het karakter en de roeping van Jezus, is er geen fundamenteel verschil tusschen het Christendom en den Islam. Al geef ik toe dat deze bevestiging, die ik aanduidde, groot en essentieel is, beweet ik dat